REFORMATIO ANGLIAE

EX DECRETIS REGINALDI POLI CARDINALIS, SEDIS APOSTOLICAE LEGATI,

ANNO M. D. LVI.

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE III · NAPOLI

ROMAE, M. D. LXII.
Apud Paulum Manutium Aldi F.

Digitized by Google

Digitized by Google

REFORMATIO ANGLIAE,
EX DECRETIS REGINALDI POLI CARDINALIS, SEDIS APOSTOLICAE LEGATI,
ANNO M. D. LVI.

REGINALDVS, miſeratione diuina, ſanctæ Mariæ in Coſmedin ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Diaconus Cardinalis, Polus nuncupatus, ad Sereniſſimos Philippum, & Mariam, Angliæ Reges, fidei defenſores, & ad uniuerſum Angliæ regnum, ſanctiſſimi Domini noſtri Papæ, & Sedis Apoſtolicæ de latere Legatus, ad perpetuam rei memoriam.

Cum felicis recordationis Iulius Papa III. poſt allatum ei nuntium, Sereniſſimam Mariam, Henrici VIII. Regis filiam, tum Angliæ Principem, quæ ſemper in recta fide, religioneq; firmam ſeſe, atque conſtantem præſtitiſſet, ſummo conſenſu, atque una omnium uoce Reginam declaratam fuiſſe, in magnam ſpem adductus eſſet, fore, ut hoc regnum ad ſanctæ catholicæ Eccleſiæ unionem, a qua complures annos ſeparatum fuerat, reuocaretur; ut id quamprimum fieret, nos, pro paſtorali ſuo officio, & paterna caritate, ſuum, & Apoſtolicæ Sedis Legatum de latere ad ipſam Mariam Reginam, & uniuerſum hoc regnum miſit. quod onus,

licet humeris noſtris impar, tamen, ut eius mandatis obediremus, diuino fauore, & gratia freti ſuſcepimus, atque eo promptius, quòd etiam debita erga patriam caritas ad id nos impellebat: ac Dei quidem in primis benignitate, qui populum hunc miſericordiæ ſuæ oculis reſpicere dignatus eſt, tum Sereniſſimorum Mariæ Reginæ, & Philippi Regis, quem illi matrimonio coniunctum Deus in hac præclara & ſancta actione adiutorem eſſe uoluit, & ad quem etiam idem Iulius nos Legatum poſtea declarauit, ſtudio, & opera, ſummaq; erga ipſum Deum pietate effectum eſt, ut hoc regnū ad unitatem Sanctæ catholicæ Eccleſiæ, & Romani Pontificis obedientiam rediret: cumq; poſtmodum, eodem Iulio primum, deinde Marcello II. felicis recordationis, hac uita defunctis, Reuerendiſſimus dominus Ioannes Petrus Carafa, Epiſcopus Oſtienſis, ad ſummum Apoſtolatus apicem aſſumptus fuiſſet, Paulus IIII. nuncupatus, quem Deus Eccleſiæ ſuæ diu ſeruet incolumem; Sanctitati eius placuit, ut in hoc legationis munere perſeueremus, ut ea, quæ iam in eiuſdem unitatis negotio confecta erant, magis ſtabilirentur: utq; Eccleſia hæc Anglicana, quæ ob præteriti ſchiſmatis calamitatem in doctrina, & moribus ualde deformata eſſet, ad ueterum patrum, & ſacrorum canonum normam reformaretur: Nos igitur, tam piæ Sanctitatis eius uoluntati obedire cupientes, pro legationis noſtræ munere ad ipſum reformationis opus nobis incumbendum eſſe ſtatuimus. Cumq;, noſtro hac in re conſilio cum non nullis Epiſcopis communicato, cum ipſis contuliſſemus, qua ratione id facilius, & commodius effici poſſet: uiſum eſt, uniuerſos

huius

huius regni Epiſcopos cõuocari oportere,qui & de abu ſibus nos admonerent,& de eorum remediis nobiſcum ſimul conſultarent. itaque tum ob hanc cauſam,tum ut eorum bonorum, quæ ſuperiorum temporum iniuria ab Eccleſiis ablata, ipſorum Sereniſſimorum Regum pietate nunc eis reſtituta ſunt, ratio quædam & diſpoſi tio ad Dei gloriam, & Cleri,ac populi utilitatem conſti tueretur, hoc potiſſimum tempore, quo in hac regia Londini urbe ad Parlamentum Epiſcopi totius regni,& uniuerſus Clerus prouinciæ Cantuarienſis congregati eſſent, Sereniſſimis Rege & Regina pro ſua pietate id ualde probantibus, Synodũ Epiſcoporum, & reliqui huius regni Cleri, qui prouincialibus Synodis de iure, uel de conſuetudine intereſſe conſueuit, bō. me. Otho nis, & Othoboni, aliorumq; ſanctæ Sedis Apoſtolicæ in hoc regno Legatorum, prædeceſſorum noſtrorum, exempla ſecuti, auctoritate Apoſtolica, nobis in hac Le gatione, qua fungimur, conceſſa, conuocauimus,& celebrauimus. In qua Synodo poſtquam omnia fere, quæ ad ipſorum bonorum Eccleſiaſticorum diſpenſatio nem pertinerent, conſtituiſſemus, ad ea in reformatio- nis cauſa conſtituenda, quæ magis neceſſaria uideban tur, nos conuertimus, eo quidem maiore cura, & ſtu- dio, quòd eius Sanctitas litteris, & ad nos, & ad uni- uerſos Epiſcopos ſcriptis, ad id uehemẽter hortata eſt: & ad ſanctorum patrum inſtituta, quantum ratio & in- firmitas præſentis temporis pateretur,proxime acceden tes, cum totius Synodi conſilio & aſſenſu ea, quæ in ſe- quentibus decretis continentur, Deo adiuuante ſtatui- mus, atque decreuimus. Vniuerſos igitur, & ſingulos huius regni Archiepiſcopos, Epiſcopos, & ceteras eccleſia-

eccleſiaſticas perſonas in Domino magnopere hortamur, eisque eadem auctoritate Apoſtolica iniungimus, ut has conſtitutiones, quatenus ad eorum quemlibet reſpectiue pertinent, diligenter obſeruent. eiſdemque Archiepiſcopis & Epiſcopis, reliquisque Eccleſiarum Prælatis mandamus, ut eas a quibuſlibet, qui ſuæ iuriſdictioni ſubſunt, obſeruandas curent; inobedientes, & contumaces per cenſuras eccleſiaſticas, & alia iuris remedia, inuocato etiam, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis, compeſcendo: irritumque, & inane decernimus, quidquid ſecus ſuper his a quoquam fuerit attentatum. Verum, quia difficile eſſet præſentes litteras ad ſingula loca deferri, ad quæ mitti oportet; uolumus, & auctoritate Apoſtolica decernimus, ut tranſumptis earum, ſigillo alicuius perſonæ in eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, ea fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus, ſi eſſent exhibitæ, uel oſtenſæ, adhiberetur. Atque, ut hæc decreta, & conſtitutiones ad ſingulorũ notitiam deducantur, uniuerſis locorum Ordinariis eadem auctoritate Apoſtolica præcipimus, ut ea per ſe, uel per alios in ſuis Eccleſiis publicent, ſeu publicari faciant, quæ poſt publicationem ipſam eos, ad quos pertinent, perinde arctent, ac ſi eis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Decretum

DECRETVM PRIMVM.

De gratiis Deo pro reditu huius regni ad Eccleſiæ unitatem in Miſſarum celebratione quotidie agendis, deque eius rei memoria quotannis celebranda.

CVM totius deformationis Eccleſiæ in hoc regno, & omnium malorum, quæ plurima ſuperioribus temporibus acciderunt, cauſam merito agnoſcamus hinc ortam eſſe, quòd ab unitate, & doctrina fidei Eccleſiæ catholicæ recedentes, auctoritatem, & obedientiam Pontificis Romani, Chriſti Vicarii, & ſucceſſoris Petri, pro cuius fide, ne deficeret, ipſe Chriſtus orauit, reliquimus, ad quam nunc immenſa Dei miſericordia poſt multos opinionum errores, & diuturnam uexationem reuerſi ſumus: ne tanti beneficii immemores, & ingrati uideamur, & ut initium faciamus a diuino auxilio implorando, ut hoc ipſum beneficium in dies magis confirmet, & hanc in nobis fidem ſeruet, & adaugeat, hoc primum cũ præſentis Synodi approbatione ſtatuimus, & decernimus, ut per uniuerſum hoc regnum in omnibus dierum dominicorum, & feſtiuorum, præterquam de feſto duplici maiori, Miſſarum celebrationibus poſt alias collectas infraſcripta etiam dicatur, quæ in miſſalibus hic poſthac imprimendis inſeri curabitur.

Cum autem bo. me. Othobonus, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, & in his partibus Apoſtolicæ Sedis Legatus, cum uniuerſis regni Prælatis, prout in eius conſtitutionibus legitur, pie ſanciuerit, ut pro pace, huic regno poſt uarias diſſenſiones, & inteſtina bella,

quibus

quibus uexatum fuerat, reſtitutâ, quotannis per uniuerſum regnum ſolennes fierent proceſſiones, in quibus populus Deo de beneficio pacis accepto gratias ageret, & pro eiuſdem cõſeruatione preces effunderet; Nos, prædicti Cardinalis, & Legati tam piæ conſtitutionis exemplum ſecuti, ſtatuimus, ut ſingulis annis in omnibus huius regni ciuitatibus, oppidis, & uicis in feſto Sancti Andreæ Apoſtoli, quo die huius regni cum Deo atque eius Eccleſia pax, & recõciliatio facta eſt, proceſſio ſolennis celebretur, in qua uniuerſi cuiuſque loci tam Eccleſiaſtici, quàm ſæcularis ordinis Chriſti fideles conuenientes tam inſignis a Deo accepti beneficii memoriam renouent, ſeque eleæmoſinis, & aliis piis operibus gratos oſtendant: utq; eo ipſo die in Eccleſia, unde proceſſio ducetur, inter Miſſarum ſolennia concio ad populum habeatur, qua huius ſolennitatis cauſa exponatur, uel, ubi deerit qui concionetur, homilia, quæ de hac re edenda curabitur, per Parochum plebi recitetur. Singuli autem locorum Ordinarii operam dabunt, ut hoc decretum in omnibus ſuæ iuriſdictionis locis ſub pœnis eorũ arbitrio irrogãdis ſeruetur.

DECRETVM II.

De conſtitutionibus, & dogmatibus, libriſq; recipiendis, reiiciendiſue, & ut ius canonicum publice doceatur.

QVIA uero, poſt eiectam Romani Pontificis, & Apoſtolicæ Sedis obedientiam, eccleſiaſticarum etiam legum auctoritas ſublata eſt; atque ex eo falſi doctores admitti,

admitti, & audiri, ac libri corruptæ doctrinæ paſſim legi cœperunt, quibus populus uariis erroribus in doctrina fidei, & maxime ſacramentorum, quæ precipua ſunt Chriſtianæ religionis fundamenta, infectus eſt; ſimulq; honeſtas uitæ & Cleri, & populi, & reliqua omnia, quæ ad rectam Eccleſiæ diſciplinam ſpectant, plane deprauata ſunt: cum eiuſdem Synodi approbatione, omnia ſacrorum tum generalium, tum prouincialium a ſede Apoſtolica receptorum Conciliorum decreta, & Romanorum Pontificũ conſtitutiones, itẽ Eccleſiaſticas leges, in hoc regno canonice editas, quatenus per præſentis Synodi decreta immutatæ non ſint, in priſtinum, atque eundem, in quo ante ſchiſma uigebant, locum, uim, & uſum reponimus, ac reſtituimus: &, ut hæc ab omnibus, ad quos pertinent, religioſe, ſancteq; obſeruentur, tranſgreſſoresq; ſecundum canones ipſos, prædictasq; conſtitutiones puniantur, atque, ut ipſum ius canonicum, uti antea, publice doceatur, ſtatuimus, & mandamus.

Cum uero per eas cõſtitutiones, quas bo. me. Otho, & Othobonus, olim in hoc regno Sedis Apoſtolicæ Legati, itemq; Cantuarienſes Archiepiſcopi, in prouincialibus Synodis pro tempore edidere, iis, quæ ad Clerum, & populum huius regni in doctrina & moribus recte inſtituendum, & conſeruandum pertinent, ſpecialiter prouiſum ſit: ideo, ne quis poſſit in his minus obſeruandis ignorantiæ excuſationem prætendere, ſtatuimus, ut non ſolum Archiepiſcopi, Epiſcopi, Decani, Archidiaconi, officiales, & ceteri omnes Eccleſiaſticã iuriſdictionem exercentes, dictas conſtitutiones, & eas item, quæ hac Synodo latæ fuerint, habeant, ſed etiam

reliqui, quibus animarum cura commiſſa eſt, præter ſacrorum bibliorum uolumen ueteris editionis, in latinum uerſum, & alios libros ad munus ſuum fungendum neceſſarios, eaſdem conſtitutiones habere, & diligenter legere, &, ſi quid dubii in iis, quæ ad earũ intelligentiam pertinent, occurrerit, peritiores conſulere, & ex iis, quæ populum noſſe oportet, declarare, & exponere teneantur, ſub pœna Ordinariorum arbitrio iis, qui aliter fecerint, irroganda.

Ne autem prauæ doctrinæ librorum lectione populus poſthac corrumpatur, iuxta litteras Apoſtolicas, quæ quotannis in die Cenæ Domini Romæ publice recitari conſueuerunt, omnes, qui hæreticorum libros, ſeu alias quomodolibet de fide ſuſpectos, non impetrata a Sede Apoſtolica licentia, legant, aut habeant, aut imprimant, aut in hoc regnum importent, aut uendant, aut publice, uel occulte defendant, ac laudent, quocunque nomine & prætextu id fecerint, damnamus, & anathematizamus, atque, ut omnibus pœnis contra eos latis puniantur, mandamus: Statuentes etiam iuxta generale ultimi Lateranenſis Concilii decretũ, ne quis poſthac in hoc regno librum aliquem, ſeu aliud quoduis ſcriptũ, ſub pœnis in eo decreto contentis, & aliis, prout delicti ratio exegerit, grauioribus, imprimere, ſeu imprimendum curare audeat, niſi prius per loci Ordinariũ, uel per alium, ſeu alios ab ipſo Ordinario ad eam rem deputandos, diligenter lectum, & examinatum, & per eius, ſiue eorum manus ſubſcriptionem gratis apponendam, approbatum fuerit.

Omnes uero libros, ſiue traditiones, ad fidem & Eccleſiaſticã diſciplinam ſpectantes, quas Sancta Romana

Eccleſia

Eccleſia ad hanc diem probauit, ac recepit, ſeu poſthac probabit, & recipiet, cum omni pietatis affectu, & reuerentia ſuſcipimus, & amplectimur; utq; ab omnibus aliis ſimili obedientia, & ueneratione ſuſcipiantur, ſub canonicis cenſuris, & pœnis ſtatuimus.

Vt autem, omni ſuperiorum temporum errore ſublato, populus ſciat, quam doctrinam ſequi, quam fugere debeat; cũ eadem hac Synodo, iuxta regulas & dogmata ſanctorum patrum, omnem eam fidem, quam Sancta Romana & Apoſtolica Eccleſia, omnium Eccleſiarum mater, & magiſtra, tenet, & docet, reuerenter ſuſcipimus, & amplectimur; idemq; omnibus faciendum, & aperte profitendum eſſe decernimus: ac ſecundum generalis Concilii ſub fe. re. Innocentio Papa III. celebrati, & aliorum Conciliorum, & Romanorũ Pontificum decreta, & traditiones, ipſasq; litteras Apoſtolicas, quæ in die Cenæ Domini legi ſolent, omnem hæreſim aduerſus hanc ſanctam, orthodoxam, & catholicam fidem ſe extollentem, &, quidquid ab ea alienum eſt, damnamus, & omnino reiicimus: Omne dogma, quod cum eadem fide pugnat, ſeu non conſentit, credi, practicari, doceriue prohibemus, ac uetamus: Vniuerſos cuiuſcunque nominis ac generis hæreticos, qui aliter credunt, tenent, ac docent, quàm eadem Romana Eccleſia credit, tenet, ac docet, damnamus, & anathematizamus: Omnes item cenſuras, & pœnas, contra hæreticos & eorum fautores latas, nec non cõtra Ordinarios, & ceteros omnes, ad quorum munus hoc ſpectat, in extirpandis hæreſibus negligentes, innouamus, atque omnino exequi præcipimus. Hortamur autem, & per uiſcera miſericordiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti

Digitized by Google

obteſtamur omnes, qui ſuperiori tempore in errores aliquos lapſi ſunt, nec dum reſipuerunt, ut ab eis recedere, & ueritatē agnoſcere, atque amplecti uelint; qui uero Dei gratia catholicam fidem retinuerunt, uel ad eam reuerſi ſunt, ut perpetuo in eadem perſeuerent. Verum, quia in iis, quæ ad doctrinam Capitis Eccleſiæ & ſacramentorum pertinent, hic maxime erratum eſt; ueram huius doctrinæ traditionem, quæ in octaua generali Synodo Florentiæ ſub fe. re. Eugenio Papa IIII. celebrata, breuiter, & dilucide explicata eſt, hic adſcribendam cenſuimus.

Definimus, ſanctam Apoſtolicam Sedem, & Romanum Pontificem, in uniuerſum orbem terræ primatū, & ipſum Pontificem Romanum ſucceſſorem eſſe beati Petri, Principis Apoſtolorum, & uerum Chriſti Vicarium, totiusq; Eccleſiæ Caput, & omnium Chriſtianorum patrem, ac doctorem exiſtere, & ipſi in beato Petro paſcendi, regendi, & gubernandi uniuerſalem Eccleſiam a Domino noſtro Ieſu Chriſto plenam poteſtatem traditam eſſe, quemadmodum etiam in geſtis oecumenicorum Conciliorum, & in ſacris canonibus continetur.

Eccleſiaſticorum ſacramentorum ueritatem pro ipſorum Armenorū, tam præſentium, quàm futurorum, faciliori doctrina, ſub hac breuiſſima redigimus formula.

Nouæ legis ſeptem ſunt ſacramenta, uidelicet, baptiſmus, confirmatio, euchariſtia, pænitentia, extrema unctio, ordo, & matrimonium, quæ multum a ſacramentis differunt antiquæ legis. illa enim non cauſabant gratiam, ſed eam ſolum per paſſionem Chriſti dandam eſſe figurabant: hæc uero noſtra & continent gratiam,

gratiam, & ipſam digne ſuſcipientibus conferunt. Horum quinque prima ad ſpiritualem uniuſcuiuſque hominis in ſe ipſo perfectionem, duo ultima ad totius Eccleſiæ regimen, multiplicationemq́; ordinata ſunt. per baptiſmũ enim ſpiritualiter renaſcimur; per confirmationem augemur in gratia, & roboramur in fide; renati autem, & roborati, nutrimur diuina euchariſtiæ alimonia. quòd ſi per peccatum ægritudinem incurrimus animæ; per pænitentiam ſpiritualiter ſanamur, ſpiritualiter etiam, & corporaliter, prout animæ expedit, per extremam unctionem. per ordinem uero Eccleſia gubernatur, & multiplicatur ſpiritualiter, per matrimonium corporaliter augetur. Hæc omnia ſacramenta tribus perficiuntur, uidelicet rebus tanquã materia, uerbis tanquam forma, & perſona miniſtri conferentis ſacramentum cum intentione faciendi, quod facit Eccleſia. quorum ſi aliquod deſit, non perficitur ſacramentum. Inter hæc ſacramenta, tria ſunt, baptiſmus, confirmatio, & ordo, quæ characterem, ideſt ſpirituale quoddam ſignum, a ceteris diſtinctiuum, imprimunt in anima indelebile: unde in eadem perſona non reiterantur. reliqua uero quattuor characterem non imprimunt, & reiterationem admittunt. Primum omnium ſacramentorum locum tenet ſanctum baptiſma, quod uitæ ſpiritualis ianua eſt. per ipſum enim membra Chriſti, ac de corpore efficimur Eccleſiæ: et cum per primum hominẽ mors introierit in uniuerſos, niſi ex aqua & ſpiritu renaſcimur, non poſſumus, ut inquit Veritas, in regnum cælorum introire. Materia huius ſacramenti eſt aqua uera, & naturalis: nec refert, frigida ſit, an calida. forma autem eſt, Ego te baptizo in nomine pa-

tris,

Digitized by Google

tris, & filii, & Spiritus ſancti. Non tamen negamus, quin & per illa uerba, Baptizetur talis ſeruus Chriſti, in nomine patris, & filii, & Spiritus ſancti; uel, Baptizetur manibus meis talis, in nomine patris, & filii, & ſpiritus ſancti; uerum perficiatur baptiſma: quoniam, cum principalis cauſa, ex quo baptiſmus uirtutem habet, ſit ſancta Trinitas, inſtrumentalis autem ſit miniſter, qui tradit exterius ſacramentum, ſi exprimitur actus, qui per ipſum exercetur miniſtrum, cum ſanctæ Trinitatis inuocatione perficitur ſacramentum. Miniſter huius ſacramenti eſt Sacerdos, cui ex officio competit baptizare. In cauſa autem neceſſitatis non ſolum Sacerdos, uel Diaconus, ſed etiam laicus, uel mulier, immo etiam paganus, & hæreticus, baptizare poteſt, dummodo formam ſeruet Eccleſiæ, & facere intendat quod facit Eccleſia. Huius ſacramenti effectus, eſt remiſſio omnis culpæ originalis, & actualis, omnis quoque pœnæ, quæ pro ipſa culpa debetur. propterea baptizatis nulla pro peccatis præteritis iniungenda eſt ſatisfactio; ſed morientes ante, quàm culpam aliquam committant, ſtatim ad regnum cælorum, & Dei uiſionem perueniunt.

Secundum ſacramentum eſt confirmatio: cuius materia eſt, chriſma confectum ex oleo, quod nitorem ſignificat conſcientiæ, & balſamo, qui odorem ſignificat bonæ famæ, per Epiſcopum benedicto: forma autem eſt, Signo te ſigno crucis, & confirmo te chriſmate ſalutis, in nomine patris, & filii, & Spiritus ſancti. Ordinarius miniſter eſt Epiſcopus. et cum ceteras unctiones ſimplex ſacerdos ualeat exhibere, hanc nō niſi Epiſcopus debet conferre: quia de ſolis Apoſtolis legitur, quorum uicem tenent Epiſcopi, quòd per manus impoſitionem

poſitionem Spiritum ſanctum dabant, quemadmodum Actuum Apoſtolorum lectio manifeſtat. Cum enim, inquit, audiſſent Apoſtoli, qui erant Hieroſolymis, quia recepiſſet Samaria uerbum Dei, miſerunt ad eos Petrum, & Ioannem: qui cum ueniſſent, orauerunt pro eis, ut acciperent Spiritum ſanctum. non dũ enim in quenquam illorum uenerat: ſed baptizati tantum erant in nomine domini Ieſu. Tunc imponebant manus ſuper illos, & accipiebant Spiritum ſanctum. loco autem illius manus impoſitionis datur in Eccleſia confirmatio. legitur tamen aliquando, per Apoſtolicæ Sedis diſpenſationem ex rationabili & urgente admodum cauſa, ſimplicem ſacerdotem, chriſmate per Epiſcopum confecto, hoc adminiſtraſſe confirmationis ſacramentum. Effectus autem huius ſacramenti eſt, quia in eo datur Spiritus ſanctus ad robur, ſicut datus eſt Apoſtolis in die Pẽthecoſtes; ut uidelicet Chriſtianus audacter Chriſti confiteatur nomen. ideoq; in fronte, ubi uerecundiæ ſedes eſt, cõfirmandus inungitur, ne Chriſti nomen cõfiteri erubeſcat, & præcipue crucem eius, qui Iudæis eſt ſcandalum, gentibus autem ſtultitia ſecundum Apoſtolum, propter quod ſigno crucis ſignatur. Tertium eſt Euchariſtiæ ſacramentũ, cuius materia eſt panis triticeus, & uinum de uite, cui ante conſecrationem aqua modiciſſima admiſceri debet. aqua autem ideo admiſcetur, quoniam, iuxta teſtimonia ſanctorum patrum, ac doctorum Eccleſiæ, pridem in diſputatione exhibita, creditur; ipſum Dominum in uino aqua permiſto hoc inſtituiſſe ſacramentum: deinde, quia hoc conuenit Dominicæ Paſſionis repræſentationi. inquit enim beatus Alexander Papa V. a beato

Petro

Digitized by Google

Petro: In ſacramentorum oblationibus, quæ intra Miſſarum ſolennia Domino offeruntur, panis tantum, & uinum aqua permiſtum in ſacrificium offerantur. non enim debet in calicem Domini aut uinum ſolum, aut aqua ſola offerri, ſed utrunque permiſtum: quia utrunque, ideſt, ſanguis, & aqua, ex latere Chriſti profluxiſſe legitur: tum etiam, quòd conuenit ad ſignificandum huius ſacramenti effectum, qui eſt unio populi Chriſtiani ad Chriſtum. aqua enim populum ſignificat, ſecundum illud Apocalypſis, Aquæ multæ, populi multi. Et Iulius Papa primus poſt beatum Silueſtrum, ait: Calix Dominicus, iuxta canonum præceptum, uino, & aqua permiſtus debet offerri: quia uidemus, in aqua populum intelligi, in uino uero oſten di ſanguinem Chriſti. ergo, cum in calice uinum, & aqua miſcetur, Chriſto populus adunatur, & fidelium plebs ei, in quem credit, copulatur, & iungitur. Cum ergo tam ſancta Romana Eccleſia, a beatiſſimis Apoſtolis, Petro, & Paulo, edocta, quàm reliquæ omnes Latinorum, Græcorumq; Eccleſiæ, in quibus omnis ſanctitatis, & doctrinæ lumina claruerunt, ab initio naſcentis Eccleſiæ ſic ſeruauerint, & modo ſeruent; inconueniens admodum uidetur, ut alia quæuis regio ab hac uniuerſali & rationabili diſcrepet obſeruantia. Decernimus igitur, ut etiam ipſi Armeni ſe cum uniuerſo orbe Chriſtiano conforment, eorumq; Sacerdotes in calicis oblatione paululum aquæ, prout dictum eſt, admiſceant uino. Forma huius ſacramenti ſunt uerba Saluatoris, quibus hoc confecit ſacramentum. Sacerdos enim, in perſona Chriſti loquens, hoc cõficit ſacramentum. nam ipſorum uerborum uirtute, ſubſtantia panis

in

in corpus Chriſti, & ſubſtantia uini in ſanguinem conuertuntur, ita tamen, quòd totus Chriſtus continetur ſub ſpecie panis, & totus ſub ſpecie uini: ſub qualibet quoque parte hoſtiæ conſecratæ, & uini conſecrati, ſeparatione facta, totus eſt Chriſtus. Huius ſacramenti effectus, quem in anima operatur digne ſumentis, eſt adunatio hominis ad Chriſtum. Et quia per gratiam homo Chriſto incorporatur, & membris eius unitur; conſequens eſt, quòd per hoc ſacramentum in ſumentibus digne gratia augeatur: omnemq; effectum, quem materialis cibus, & potus, quo ad uitã agunt corporalem, ſuſtentando, augendo, reparando, & delectando, ſacramentum hoc, quo ad uitam operatur ſpiritualem, in quo, ut inquit Vrbanus Papa, gratam Saluatoris noſtri recenſemus memoriam, a malo retrahimur, confortamur in bono, & ad uirtutum & gratiarum proficimus incrementum. Quartum ſacramentum eſt pænitentia: cuius quaſi materia ſunt actus pænitentis: qui in tres diſtinguuntur partes. quarum prima eſt cordis contritio: ad quam pertinet, ut doleat de peccato commiſſo, cum propoſito non peccandi de cetero: ſecunda, oris confeſſio, ad quam pertinet, ut peccator omnia peccata, quorum memoriã habet, ſuo Sacerdoti confiteatur integraliter: tertia, ſatisfactio pro peccatis ſecundum arbitrium Sacerdotis; quæ quidem præcipue fit per orationẽ, ieiunium, & eleæmoſinã. Forma huius ſacramenti ſunt uerba abſolutionis, quæ Sacerdos profert, cum dicit, Ego te abſoluo &c. Miniſter huius ſacramenti eſt Sacerdos, habens auctoritatem abſoluendi uel ordinariam, uel ex commiſſione ſuperioris. Effectus huius ſacra-

Digitized by Google

menti eſt abſolutio a peccatis. Quintum ſacramentũ eſt extrema unctio: cuius materia eſt oleũ oliuæ per Epiſcopum benedictum. hoc ſacramentum niſi infirmo, de cuius morte timetur, dari non debet. qui in his locis ungendus eſt, in oculis propter uiſum, in auribus propter auditum, in naribus propter odoratum, in ore propter guſtum, uel locutionẽ, in manibus propter tactum, in pedibus propter greſſum, in renibus propter delectationẽ ibidem uigentẽ. Forma huius ſacramẽti eſt hæc: Per iſtam unctionem, & ſuam piiſſimam miſericordiã indulgeat tibi Dominus, quidquid per uiſum &c. et ſimiliter in aliis membris. Miniſter huius ſacramẽti eſt Sacerdos: effectus uero eſt mentis ſanatio, &, in quantum autem expedit, ipſius etiam corporis. De hoc ſacramento inquit beatus Iacobus Apoſtolus: Infirmatur quis in uobis? inducat presbyteros Eccleſiæ, ut orent ſuper eum, ungentes eum oleo in nomine Domini: & oratio fidei ſaluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus: &, ſi in peccatis ſit, dimittentur ei. Sextum ſacramentum eſt ordinis: cuius materia eſt illud, per cuius traditionẽ confertur ordo: ſicut presbyteratus traditur per calicis cum uino, & patenæ cum pane porrectionem; diaconatus uero per libri Euangeliorũ dationẽ, ſubdiaconatus uero per calicis uacui cum patena uacua ſuperpoſita traditionem: & ſimiliter de aliis, per rerum ad miniſteria ſua pertinentium aſſignationem. Forma ſacerdotii talis eſt: Accipe poteſtatem offerendi ſacrificium in Eccleſia pro uiuis, & mortuis, in nomine patris, & filii, & Spiritus ſancti. & ſic de aliorum ordinum formis, prout in Pontificali Romano late continetur. Ordinarius miniſter huius ſacramenti eſt Epiſcopus: effectus

augmentum

Digitized by Google

augmentum gratiæ, ut quis ſit idoneus miniſter.

Septimum eſt ſacramentum matrimonii, quod eſt ſignum coniunctionis Chriſti, & Eccleſiæ, ſecundum Apoſtolum dicentem: Sacramentum hoc magnum eſt: ego autem dico in Chriſto, & in Eccleſia. Cauſa efficiens matrimonii regulariter eſt mutuus conſenſus, per uerba de præſenti expreſſus. Aſſignatur autem triplex bonum matrimonii. primum eſt proles ſuſcipienda, & educanda ad cultum Dei: ſecundum, fides, quam unus coniugum alteri ſeruare debet: tertium, indiuiſibilitas matrimonii, propter hoc, quòd ſignificat indiuiſibilem coniunctionem Chriſti, & Eccleſiæ. quamuis autem ex cauſa fornicationis liceat tori ſeparationem facere; non tamen aliud matrimonium contrahere fas eſt; cum matrimonii uinculum, legitime contracti, perpetuum ſit.

De cuſtodia, & adminiſtratione ſacramentorum, deq; Eccleſiarum dedicationibus certo die, & aliis feſtis deuote celebrandis.

CONSTITVTIONEM bo. me. Ioannis Archiepiſcopi Cantuarienſis, in Concilio prouinciali editam, qua pie, & prouide ſtatutum eſt, ut in qualibet parrochiali Eccleſia tabernaculum fiat cum ſera, & claui, decens, & honeſtum, pro curæ magnitudine, & Eccleſiæ facultatibus, ubi ſanctiſſimum euchariſtiæ ſacramentum cuſtodiatur, non in burſa, uel loculo, ſed in panno lineo mundiſſimo, in pixide decenti incluſo, ita ut ſine ullo diminutionis periculo facile reponi, & eximi poſſit: atque

Digitized by Google

ut ipſum uenerabile ſacramentum ſingulis hebdomadis renouetur, pœna etiam contra Sacerdotes in euchariſtiæ cuſtodia negligentes ſtatuta, huius auctoritate Concilii innouandam cenſuimus: eaque ut omnino ſeruetur, decernimus: adiicientes, ut hoc tabernaculum in medio altaris maioris ita eminenter, ut ab omnibus conſpici poſſit, collocetur, & ita affigatur, ne facile a quoquã amoueri poſſit. ſi uero in eo loco commode poni non poteſt; tum in alio altari, maiori proximo, ac maxime decenti, ponatur. Locorum autem Ordinarii in ſuis Eccleſiis initium huius obſeruationis facientes, ut in aliis idem fiat, prouidebunt, negligentes in hoc per eius fructuum Eccleſiæ portionis, quæ ad huius rei confectionem ſufficiat, ſubtractionem, & alia iuris remedia ad hoc decretum obſeruandum compellendo. nec alios propterea, quicunque præter rectores ad huius rei contributionem tenerentur, exoneramus. Huic etiam conſtitutioni ob honorem corporis Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui eſt candor lucis æternæ, hoc addimus, atque decernimus, ut iuxta antiquam, & laudabilem Eccleſiæ Anglicanæ, & aliarum prouinciarum conſuetudinem lampas, uel cereus coram eo continue ardeat. ubi uero facultates Eccleſiæ non ſuppetant, curent locorum Ordinarii, quantum in eis eſt, ut facultas aliunde paretur, qua tam honeſta, & pia conſuetudo, quæ fere iam in omnibus huius regni Eccleſiis ſuperiorum temporum iniuria eſt ſublata, renouetur. Præterea omnes conſtitutiones eccleſiaſticas, tã generales, quàm huius regni particulares, de cuſtodia fontis baptiſmatis, chriſmatis, & olei ſancti, & de ſacramentis ipſis rite, & recte, ac cum ea, qua decet, reuerentia, adminiſtrandis

Digitized by Google

dis latas, & promulgatas, innouamus, eaſq; ab omnibus, ad quos ea res pertinet, ſub pœnis, quæ in eis cõtinentur, & aliis etiam grauioribus arbitrio Ordinariorum pro modo culpæ irrogandis, inuiolabiliter obſeruari decernimus.

De Eccleſiarum dedicationibus certo die, ipſiſq;, & aliis feſtis deuote celebrandis.

VT in ſolennitatibus dedicationum Eccleſiarum, quas iuxta antiquum huius regni morem ubique primo die Dominico menſis Octobris celebrari uolumus, prophana, & irreligioſa uulgi cõſuetudo uana ſpectacula edendi, commeſſationes, tripudia, & alia id genus faciendi tollatur, ſtatuimus, ut Epiſcopi diligenter prouideant, ne quid tale poſthac eo die, aliis ue feſtis diebus fiat; ſed ut populus audiendis diuinis officiis deuotus intendat, inobedientes autem per eccleſiaſticas cenſuras, & alia iuris remedia, inuocato etiam, ſi opus fuerit, brachii ſæcularis auxilio, compeſcant.

DECRETVM III.

De reſidentia Epiſcoporum, & aliorum inferioris ordinis clericorum, & ſcholarium, collegiorum præfectorum.

CVM Eccleſiæ reformationis initium ab iis fieri debeat, qui aliorum curam gerunt; in iis autẽ magnus hic uigeat abuſus, quòd multi eorũm in Eccleſiis ſibi cõmiſſis non reſidentes eas mercenariis relinquunt, quæ res omnium fere malorum in Eccleſia cauſam attulit: iccirco, ut hic abuſus, quoad eius fieri poteſt, tollatur; Primum

Primum omnes; qui cathedralibus etiam metropolitanis, aliis ue inferioribus Eccleſiis curam animarum habentibus præſunt, magnopere hortamur in Domino, & per uiſcera miſericordiæ Ieſu Chriſti obteſtamur, ut attendentes ſibi, & uniuerſo gregi, in quo Spiritus ſanctus poſuit eos, regere Eccleſiam Dei, quam acquiſiuit ſanguine ſuo, ad commiſſi ſibi gregis ſalutem, cuius ſanguis de eorum manibus eſt requirendus, debitam ei præſentiam exhibeant, & ab omni negotiorum ſæcularium ſolicitudine uacui ſuper eius cuſtodiam uigilent, atque ex Apoſtoli præcepto in omnibus laborẽt, & miniſterium ſuum impleant. Deinde, quia ſæpe fieri uidemus, ut, quos Dei timor ad munus ſuũ exequendum non mouet, pœnarum metus impellat: omnes Eccleſiaſticas, tam generales, quàm huius regni particulares, conſtitutiones, contra eos, qui non reſident, editas, innouamus: quos etiam uſque ad ipſorum beneficiorum priuationem incluſiue ad reſidendum compelli uolumus, & decernimus. licebit tamen Ordinariis, iuxta canonem fe. re. Gregorii Papæ X. in generali Concilio Lugdunenſi editum, gratiam diſpenſationis ad tempus concedere, prout cauſa rationabilis, & iuri conſona id expoſcet.

Præterea, cum dignitates, perſonatus, & alia huiuſmodi eccleſiaſtica officia, & miniſteria in Dei Eccleſiis ideo ſint inſtituta, ut eſſent qui diſciplinam eccleſiaſticam, tanquam inſpectores, & moderatores, conſeruarent, & augerent; quia uidemus multos eſſe, qui, harum dignitatum, & officiorum emolumenta capientes, a propriis Eccleſiis abſint, nullamq; eis operam impendant, non ſine magno ipſarum Eccleſiarum detrimento:

iccirco

iccirco, ut hi etiam ad ſuum officium præſtandum compellantur, arctioribus Eccleſiarum, & collegiorum ſtatutis, & cõſuetudinibus in ſuo robore permanentibus, ſtatuimus, ut poſthac omnes Decani, præpoſiti, & alii quaſcunque tam cathedralium etiam metropolitanarũ, quàm collegiatarum Eccleſiarum dignitates, perſonatus, officia, & adminiſtrationes, quocunque nomine nuncupentur, obtinentes, necnon ſcholarium collegiorum præfecti adſint in ſuis Eccleſiis, & collegiis. Archidiaconi uero uel in Archidiaconatibus, uel in Eccleſiis cathedralibus, prout magis Epiſcopo loci expediens uiſum fuerit, commorentur, ut debitam illis operam præſtent. Si quis uero ultra uacationem, ſtatutis Eccleſiæ ſibi conceſſam ab Eccleſia, Archidiaconatu, aut collegio ſuo abfuerit; tum, pro rata temporis abſentiæ, in fructibus, quomodocunque ſibi ratione officii, dignitatis, uel præfecturæ obuenientibus, per eius ſuperiorem puniatur; atque hi in utilitatem menſæ Eccleſiæ cathedralis, quæ pro ſcholaribus alendis iam erecta eſt, erigetur ue, conuertantur. et, ſi longioris abſentiæ ratio ita poſtulauerit, aliis iuris remediis, etiam uſque ad dignitatis, officii, uel præfecturæ priuationem incluſiue, iuxta canonicas ſanctiones, ad reſidentiam compellatur. Liceat tamen iis, qui huiuſmodi dignitates, & officia obtinent, ex cauſa rationabili, & iuri conſona, etiam per maiorem partem capituli, ſeu collegii probata, de licentia ſuperiorum ad tempus abeſſe.

Cum uero canonicatus, & præbendas in Eccleſiis inſtituendi ratio, & cauſa hæc fuerit, ut, qui ad eos aſſumuntur, Epiſcopo aſſiſtant, eumq; in muneris ſui functione, conſilio, & opera adiuuent, & in diuinis

officiis

officiis celebrandis Eccleſiæ, ex qua fructus percipiunt, inſeruiant; cumq; pauci admodũ ſint, qui hæc præſtent; ut prope iam Eccleſiæ ipſæ ad ſolitudinem ſint redactæ: ſtatuimus, & mandamus, ut poſthac omnes canonici, tam cathedralium etiã metropolitanarum, quàm collegiatarum Eccleſiarum, qui ex fundatione, ſtatuto, uel conſuetudine in Eccleſiis reſidere tenentur, ad perſonalem in eis reſidentiam per ſubtractionem fructuum, ex canonicatibus, & præbendis prouenientium, pro rata temporis, quo ultra uacationem ſibi ſtatutis Eccleſiæ conceſſam ſine licentia ſuperioris ex cauſa legitima, & quam maior pars capituli approbauerit, abfuerint, ab eis auferendorum, & in utilitatem menſæ præfatæ conuertendorũ, & per alia quæcunque iuris remedia compellantur. Qui uero ex fundatione, ſtatuto, uel conſuetudine ad reſidentiam non tenentur; ſi præbendam ad decem librarum annuum ualorem aſcendentem obtineant, niſi in Eccleſia, ad quam præbenda ſpectat, unũ menſem, uel eo plus, prout eorum ſuperioribus uiſum fuerit, quotannis præſentes fuerint, & in habitu, per reſidentiarios eiuſdem Eccleſiæ canonicos geri ſolito, diuinis officiis interſint: ſextam partem prouentus annui præbendæ ſuæ, in utilitatem ſcholæ prædictæ conuertendam, quoties ſecus fecerint, amittant. Qui uero præbendam, quæ ad annuum uiginti librarum ualorem aſcendit, obtinent; niſi & ipſi in Eccleſia, ad quã præbenda pertinet, menſibus ſaltem duobus continuis, uel interpolatis, aut etiam pluribus eiuſdem ſuperioris arbitrio quotannis præſentes fuerint, & in habitu prædicto inſeruierint; ii ſexta parte prouentus annui præbendæ ſuæ, ad uſum prædictum deputandæ, priuentur, niſi

niſi huiuſmodi fructus iis, qui diuinis interſint, ſeu aliis piis uſibus per Eccleſiæ ſtatuta, conſuetudines ue, ſeu alias legitime ſint iam applicati, quod & in aliis præcedentibus capitibus, ubi hac de re agitur, placuit obſeruari: Hoc inſuper adiicientes, ut diſtributiones quotidianæ appellatæ, quæ ab intereſſentibus tantũ percipiuntur, nemini, qui eiſdem diuinis non interſit, ex quantumuis iuſta cauſa, niſi ea talis ſit, quæ expreſſe a iure, uel a ſtatutis Eccleſiæ probetur, concedantur.
Eorum autem, quibus, ſtudiorum gratia, ad certum tempus indultum eſt, ne ad eos ordines promoueri teneantur, ad quos ratione beneficiorum, quæ obtinent, promouendi eſſent, & ut abſentes nihilo minus fructus percipiant, quia plerique in nulla ex uniuerſitatibus, in quibus generale ſtudium uiget, ſed in locis, ubi nullus eſt ſtudiorum uſus, atque exercitatio, commorantur, & nõ pauci etiam in ſtudiis generalibus degẽtes, quiduis potius aliud agunt, quàm ut litteris operam dent: iccirco, ne dolus, & fraus hac in re cuiquam patrocinetur, omnibus locorum Ordinariis mandamus, ut poſthac, antequàm ulli ſuæ iuriſdictionis huiuſmodi indulta concedant, diligenter inquirant, an is ad litterarum ſtudia ſit aptus, & an eæ diſciplinæ, quibus operam ſe daturum profiteatur, tales ſint, quæ ei conueniant, & Eccleſiæ futuræ ſint utiles, & an temere, uel in fraudem hanc licentiam petat. quam ſi, omnibus mature perſpectis, illi concedendam duxerint; tum curent, ut ſciant, quibus in locis is degat, & quam uitam ducat, & quem in litteris progreſſum faciat. quòd ſi otioſe eum uiuere, aut nihil in litteris proficere cognouerint; & indultum reuocent, & ad ordines ſuſcipiendos, ad quos tenetur,

& ad reſidentiam per ſubtractionem fructuum, & alia iuris remedia compellant.

Quoniam uero beneficiorum pluralitas reſidentiam maxime impedit, & clericis materiam uagandi præſtat: ſtatuimus, ut, quicunque plura incompatibilia benefi cia eccleſiaſtica de facto obtinet, unico, quod maluerit, retento, (ad quod retinendum, in euentum dimiſſionis aliorũ, ſeu alterius, ut ſequitur, auctoritate Apoſtolica nobis conceſſa, ſine alieni iuris præiudicio eum habilitamus) aliud, ſeu alia, quæ de iure tenere nõ poteſt, intra duorum menſium ſpatium, a præſentis decre ti publicatione computandorum, in manibus ſui Ordi narii publice coram teſtibus reſignet, & re ipſa dimittat: alioquin omnibus ſit priuatus, quæ ipſo iure uacare, & ad ea obtinenda eum omnino inhabilem eſſe decernimus. hanc autem per hoc breue ſpatium incompa tibilium huiuſmodi beneficiorum retentiõnem ex quibuſdam rationabilibus cauſis, eadem auctoritate Apoſtolica nobis conceſſa, duximus indulgendam.

Qui uero in poſterum plura beneficia curam animarum habentia, ſeu aliter incompatibilia, ſine eiuſdem Sedis Apoſtolicæ diſpenſatione, uel auctoritate, per mo dum unionis ad uitam, uel commendæ, uel cuſtodiæ, præter eum modum, quem conſtitutio Gregoriana in Concilio Lugdunenſi edita permittit, aut alio quocũque nomine & titulo recipere, ac ſimul retinere præſumpſerit: non ſolum ſecundo, & pluribus, quæ de facto obtinuit, ſed etiam primo, quod canonice poſſidebat, ſit ipſo iure priuatus. Omnes item alias ſententias, cenſuras, & pœnas in conſtitutione fe. re. Ioannis XXII. quæ incipit, Audiſtis, & quibuſcunque aliis tã Apoſtolicis,

licis, quàm prouincialibus, & ſynodalibus, & Apoſtolicæ Sedis in hoc regno Legatorum conſtitutionibus contra eos, qui huiuſmodi incompatibilia beneficia obtinent, ſeu de illis prouident, quoquo modo editas, innouamus, & debitæ executioni mandari præcipimus.

Ordinarii autem locorum eis, quicunque plura curata, aut aliter incompatibilia beneficia eccleſiaſtica obtinent, diſpenſationes ſuas exhibere omnino compellant, & aliàs agant, iuxta conſtitutionem Gregorii XI. in Concilio Lugdunenſi editam, quæ incipit: Ordinarii: quam plane obſeruari decernimus: Addentes, ut ipſi Ordinarii etiam per idoneorum uicariorum deputationem, & congruæ portionis fructuum aſſignationẽ prouideant, ut animarum cura nullo modo negligatur, & beneficia ipſa debitis miniſteriis non fraudentur.

DECRETVM IIII.

Vt Epiſcopi, reliquiq; curam animarum exercentes populo prædicent, parochique pueros prima fidei rudimenta doceant.

SED quoniam nihil, aut parum utilitatis allatura eſt Epiſcoporum, & aliorum inferioris ordinis curam animarum habentium, in Eccleſiis ſuis reſidentia, niſi iidem paſtoris officio fungantur, quod potiſſimum in diuini uerbi prædicatione conſiſtit; inoleuit autem alicubi hic abuſus, ut, Epiſcopi munere prædicandi ad alios tranſlato, in alia ipſi officia incumbant, contra Apoſtolorum exemplum, qui dixerunt: Non eſt æquum nos relinquere uerbum, & miniſtrare menſis: quod munus

D ii tamen

tamen, cum in pauperibus alendis uerſaretur, maxime pium erat: iccirco cum huius Synodi approbatione ſtatuimus, ut Archiepiſcopi, & Epiſcopi omnes prædicationis uerbi Dei munus per ſe ipſos obire, iuxta Chriſti & Apoſtolorum mandatum, & ſacrornm canonum normam, teneantur: et, ſi quando legitimũ aliquod impedimentũ inciderit, quo minus id facere poſſint, tum, ſecundum ſtatutũ fe. re. Innocentii Papæ III. in generali Concilio editum, quod incipit, Inter cetera uiros idoneos deligant ad huiuſmodi prædicationis officium recte exequendum: rectores, item uicarii, & quicunque alii, curam animarum habentes, per ſe, uel per alios idoneos uiros, ſi legitime ipſi impediti fuerint, ſaltem dominicis & aliis feſtis diebus plebem ſibi commiſſam ſalutari prædicationis cibo paſcant. quòd ſi quis hoc neceſſarium prædicandi officium prætermiſerit, poſtquam per ſuperiorem monitus per unius menſis ſpatium muneri ſuo defuerit, per cenſuras eccleſiaſticas, & alia iuris remedia ad id ipſe ſuperior eum compellat, etiã aliquam honeſtam mercedem de fructibus ipſius Eccleſiæ alteri, qui id præſtet, aſſignando, donec principalis quandoque reſipiſcens officium ſuum impleat.

Huic autem prædicationis officio ita plane ſatisfactũ erit, ſi non ſolum publice concio habeatur, ſed priuatim etiam paſtor, quos ex grege ſibi commiſſo a recta fide, uel a bonis moribus aberrare cognouerit, eos ad ſe uocatos paterne & cum omni caritatis affectu docendo, monendo, hortando, ac, ſi opus fuerit, deterrendo ad catholicam fidem, & rectam uiuendi normam reducere conetur: qui uero & in fide, & in moribus recte uiuunt, in ſancto eorum inſtituto confirmet.

Quia

Digitized by Google

Quia uero ſunt,qui non uocati ad prædicandum ipſi ſe ingerunt, cum tamen Apoſtolus dicat, Quo modo prædicabunt, niſi mittantur? quos etiam Deus per Prophetam reprehendit, dicens, Ipſi currebant, & ego nō mittebam illos; ſtatutum fe. re. Innocentii Papæ III. in generali Concilio editum, quo ſub anathematis, & aliis pœnis, ei, qui in contumacia perſeuerauerit, infligendis, prohibetur, ne quis præter auctoritatem, ab Apoſtolica Sede, uel a catholico loci Epiſcopo conceſſam, publice, uel priuatim, extra quam regit Eccleſiam prædicationis officium uſurpare audeat, obſeruandum cenſemus.

Quos autem Epiſcopus ad prædicandum mittet, eos de materia & modo prædicandi (multi enim in hoc officium abuſus irrepſerunt) cum omni pietate, & ſtudio inſtruat. hoc autem potiſſimum erit eis iniungendum, ut in primis populum ad pænitentiam adhortentur: quæ quidem eo magis neceſſaria eſt, quo grauius Deū offendimus, & maioribus ab eo beneficiis affecti ſumus, hoc regno a pernicioſiſſimo ſchiſmate liberato: deinde contra ea uitia, & abuſus, qui tum in doctrina, tum in moribus tempore ipſius ſchiſmatis uiguerunt, quibus etiam nunc plerique ſunt infecti, diligenter erudiat, moneatque.

Quia uero in multis Eccleſiis concionatores deſunt, ne populus propter rectorum, uicariorum, aliorum ue, qui curam animarum habent, imperitiam neceſſario ſanæ doctrinæ cibo fraudetur, quædam homiliæ a piis & doctis uiris ex huius Synodi mandato de his præcipue, in quibus hic magis peccatum eſt, conſcriptæ edentur, quas curati, qui ad concionandum idonei non erunt, loco

loco ſermonis plebi ſibi cõmiſſæ plane & diſtincte legẽt.

Cum autem hic meſſis multa ſit, operarii autem pauci; rogandus eſt in primis Dominus meſſis, ut in uineã ſuam operarios mittat. interim uero Epiſcoporum erit, certos prædicatores deligere, qui omnia diœceſium ſuarum loca ſic obeant, ut ne qua pars gregis ſalutari uerbi Dei pabulo omnino fraudetur.

Hoc etiam eiſdem agendum erit, ut, quicunque curæ animarum ſunt præfecti, pueros parochiæ ſuæ ſingulis ſaltem dominicis & aliis feſtiuis diebus, certa hora, qua diuinis officiis non erunt impediti, ad Eccleſiam uocatos in primis fidei rudimentis, ac pietate, & obedientia erga Deum, & parentes diligenter inſtruant. qui uero id prætermiſerint, per ea iuris remedia, quæ oportuna uidebuntur, ad id compellentur.

DECRETVM V.

De uita, & honeſtate clericorum.

QVIA uero exemplum uitæ magnam auctoritatem uerbo affert, eſtq; uelut quoddam prædicandi genus; ob id curãdum eſt iis, qui aliis præſunt, ut ceteris, cum morum probitate, uitæq; ſanctitate, tum ea propriam domum recte gubernandi laude, quam in Epiſcopis Apoſtolus requirit, antecellant. Quapropter huius regni Archiepiſcopos, Epiſcopos, & reliquos omnes Eccleſiarum Prælatos per uiſcera miſericordiæ Ieſu Chriſti monemus, atque obteſtamur, ut, iuxta doctrinam Apoſtoli, ita ſobrie, caſte, ac pie uiuant, ut ceteris eorum uita, & conuerſatio ad pietatem, & morum diſciplinam exemplo eſſe poſſint. Nullo ipſi faſtu, nulla pompa

utantur,

Digitized by Google

utantur, non ueſtibus ſericis, non pretioſa ſupellectile: ſit eorum menſa frugalis, & parca: nō plus, quàm tria, aut ad ſummum quattuor (quod etiam magis, pro huius temporis ratione, indulgendo, quàm probando concedimus) ciborum genera, præter fructus, & bellaria, qualeſcunque hoſpites, aut conuiuas habeant, apponantur: reliqua menſæ condimenta ſint caritas, ſanctorum librorum lectio, & pii ſermones. Domeſticorum, & equorum numeroſa, & ſuperflua multitudine abſtineant, ac tot miniſtris contenti ſint, quot ad curæ ſibi commiſſæ adminiſtrationem, ac domus regimen, & ad quotidianos uitæ uſus erunt neceſſarii. Sint etiam de eorum moribus, & uita ſoliciti; ne ex alienis uitiis turpem contrahant infamiæ notam: curentque, ut laici ſibi inſeruientes ueſtitu, quod ad genera & colores ueſtium attinet, modeſto, ac decenti utantur. Ac, ne hæc ſumptuū moderatio auaritiæ tribuatur, quidquid ex fructibus Eccleſiarum, deductis iis, quæ earum oneribus ſuſtinendis, & ipſis, atque ipſorum familiaribus neceſſaria ſunt, ſupererit, id omne iuxta illa, quæ beatus Gregorius Papa Auguſtino Epiſcopo de fructibus Eccleſiæ diſpenſandis reſcripſit, ad pauperes Chriſti ſuſcipiendos, & alendos, ad pueros, & adoleſcentes in ſcholis, & ſtudiis educandos, atque in alia pia opera ad Dei gloriam, & proximi utilitatem, & aliorum exēplum diſtribuant. Sint patres pauperum, ſint orphanorum, uiduarum, & oppreſſorum refugium, ac tutela. In ſacrarum ſcripturarum lectione, & in iis, quæ ad curæ ſibi commiſſæ regimen ſpectant, aſſidue uerſentur: a ſæcularibus autem negotiis, & omnibus iis, quæ ordini clericali, iuxta ſacrorum canonū inſtituta, minime

conueniunt,

conueniunt, abſtineant, ita ut in omnibus forma gregis uere facti agnoſcantur.

Hæc eadem reliquis etiam inferioris ordinis clericis ſequenda proponuntur: (æquum eſt enim, ut membra cum capite congruant) atque ut ii tales omnino ſint; ſtatuimus, ut locorum Ordinarii curent, ut ea, quæ tam per ſacros canones generales, quàm per Sedis Apoſtolicæ Legatorum, & prouinciales huius regni leges, de uita, & honeſtate clericorum ſancte & pie inſtituta ſunt, ſub pœnis in eis expreſſis, & aliis etiam ipſorum arbitrio irrogandis, ab omnibus ſuæ iuriſdictionis clericis integre obſeruentur. Ac, ne quis harum rerum ignorantiam prætendat, iidem Ordinarii, ut ea omnia, quæ magis neceſſaria uidebuntur, in breue compendiū redigantur, & cum adiectione pœnarum, & monitionibus debitis per publicas denuntiationes, ſeu aliter ad omnium notitiam deducantur, curabunt. Vt autem quidam abuſus, qui in mores, & uitam clericorum ſuperioris temporis uitio hic paſſim irrepſerunt, quoad eius fieri poteſt, tollantur; de his quædam ſpecialiter, prout infra ſequitur, ſtatuenda cenſuimus.

Cum igitur perſonis regularibus profeſſis, itemq; ſæcularibus in ſacris ordinibus conſtitutis, iuxta ſacrorum Conciliorum, & canonum ſtatuta, per antiquam, ac laudabilem Eccleſiæ conſuetudinem, uxores habere nō liceat: quia nihilo minus plerique poſt profeſſionem emiſſam, & ſacrorum ordinum ſuſceptionem, omni Dei & legum timore poſthabito, matrimonia, quæ potius impudica contubernia ſunt appellanda, de facto contrahere non ſunt ueriti, in maximum religioſorum, & ordinis clericalis dedecus, & ſcandalum populi, &

animarum

Digitized by Google

animarum ſuarum perditionem: ut tam pro præteritis, quàm futuris caſibus huiuſmodi abuſui prouideatur: eadem hac Synodo approbante, nos omnia huiuſmodi matrimonia, tam a religioſis utriuſque ſexus profeſſis, quàm clericis ſæcularibus, qui uſque ad ſacrum Subdiaconatus ordinem incluſiue peruenerunt, ut præmittitur, de facto contracta, damnamus, & reprobamus, ac minime de iure fieri potuiſſe, quinimmo illicita, ac nefaria eſſe pronuntiamus, & declaramus; mandamusq; uniuerſis huius regni Ordinariis, ut huiuſmodi perſonas de facto ita coniunctas, per cenſuras eccleſiaſticas, & alia iuris remedia ſeparent, ac diſiungant, neque ullo modo ſimul habitare permittant: ac contra omnes, quicunque huiuſmodi matrimonia defendere, ſeu in eis obſtinate perſeuerare uoluerint, iuxta ſacrorum canonum normam ſeuere procedant. ac, ne in poſterum quidquam tale committatur, omnes conſtitutiones canonicas, tam generales, quàm huius regni particulares, contra huiuſmodi exceſſus latas, cum omnibus ſententiis, cenſuris, & pœnis in eis contentis, omnino exequendas ſtatuimus.

Præterea, cum pleræque huius regni eccleſiaſticæ perſonæ, etiam eccleſiaſtica beneficia obtinentes, atque in ſacris ordinibus conſtitutæ, ſuæ conditionis immemores non ſolum habitum, & tonſuram ordini ſuo conuenientem non gerant, ſed negotiis quoque ſæcularibus, atque exercitiis etiam uilibus, ac turpibus ſe implicent, nec horas canonicas perſoluant, nec in ſtudia litterarum incumbant, aliud ue omnino quidquam, quod ordini ſuo conueniat, agant, in ſacrarum legum contemptum, & clericalis ordinis dedecus: ſtatuimus,

& decernimus, ut, quicunque in aliqua eccleſia præbendam, ſeu cuiuſcunque generis, uel appellationis beneficium eccleſiaſticum obtinet, habitum, & tonſuram clericales ſecundum canonicas ſanctiones gerere, & ab omnibus negotiis, atque exercitiis ordini clericali non conuenientibus, ſeu aliter de iure prohibitis, omnino abſtinere, horasque canonicas perſoluere, ac in ſtudia litterarum incumbere, & alia, quæ perſonæ ſuæ, & ordini, ac beneficio, quod obtinet, conueniunt, agere teneatur. quòd ſi quis ab Ordinario monitus in huiuſmodi abuſibus perſeuerauerit, is per quæcunque iuris remedia, etiam uſque ad beneficiorum priuationem incluſiue, ſe corrigere, atque emendare cogatur. et ſi in ſacris ordinibus conſtitutus fuerit, etiam ſi beneficium non obtineat, per eadem iuris remedia ad prædictorum obſeruationem nihilo minus compellatur. qui uero in minoribus tantum ordinibus conſtituti ſunt, ab illicitis, & ſibi prohibitis exercitiis abſtineant: alioqui priuilegiis clericalibus, iuxta canonicas ſanctiones, priuentur.

DECRETVM VI.

De eccleſiaſticorum ordinum collatione, & examinatione ordinandorum.

ETSI poſt diuini uerbi prædicationem nihil magis Epiſcopo iniunctum eſt, quàm diligens & accurata in manuũ impoſitione animaduerſio, præcipiente Apoſtolo, Nemini cito manum impoſueris: tamen, quia non ea diligentia, quæ tantæ rei conuenit, adhiberi ſolet, ex quo ordinis eccleſiaſtici contemptus, & magna diuini cultus

cultus diminutio oritur; eadem hac Synodo approbante ſtatuimus, ut omnes, & ſinguli locorũ Ordinarii nullum laborem in ordinum eccleſiaſticorum collatione recuſent: ſed per ſe ipſos, ſi legitime impediti non fuerint, alioqui per alios catholicos Epiſcopos, cum omni ſtudio & caritate hoc munus exercentes, ſtatutis a iure temporibus, qui ex ſuis diœceſanis uoluerint, & idonei cogniti fuerint, eos ordinibus initient: neminem uero ad alterius diœceſis Epiſcopũ, niſi ex cauſa neceſſitatis bene per eos explorata, ordinandum dimittant, idque poſtquam eum diligenter examinauerint, atque idoneum eſſe cognouerint. Non putent autem Epiſcopi ſe muneri ſuo ſatisfeciſſe, ſi eorum, qui ordinandi ſunt, examinatione ad alios reiecta, manus tantum ipſi impoſuerint. ita enim plerunque fit, ut, qui inutiles, & indigni ſunt, eos, ab aliis temere, quos ea cura non admodum tangit, dignos iudicatos, ſacris ordinibus præter conſcientiam inſigniant. Quapropter omnes, & ſingulos Epiſcopos in Domino hortamur, ac monemus, eiſq; mandamus, ut ipſimet hoc munus examinandi omni ſtudio, & diligentia exerceant. Si uero, quia multi ob diœceſium amplitudinem ordinandi ſint, aliorum auxilio indigeant; tum eorum opera utantur, quos pios, & doctos nouerint, & quorũ diligentiæ confidant. Neque uero ob id Archidiaconos, alios ue, ad quos hoc munus pertinet, excludimus: immo uero eos aſſiſtere Epiſcopis, eiſq; adiutores eſſe uolumus.

In examinatione autem eorum, qui ordinandi ſint, hoc præcipue attendi debet, ne qua ii ſint hæreſi infecti; ut ſint legitimis natalibus orti, & in ætate a ſacris canonibus requiſita conſtituti; omniq; defectu careant,

propter quem iure ab ordinibus repellantur; ſintque uitæ ac morum honeſtate, & probitate commendabiles, ac litterarum ſcientia pro cuiusque ordinis ratione prædití. Eſt etiam diligenter animaduertendum, ne ſimulato, aut minus ſufficienti quiſque titulo promoueatur, qui poſtea in ordinis clericalis dedecus aut mendicare, aut, quod maxime nefarium eſt, ſacroſanctum Miſſæ ſacrificium quaſi uenale facere cogatur. Admonendi autem omnes, & hortandi in primis erunt, ne ad ordines ſuſcipiendos accedant proprii commodi gratia, nec quærentes, quæ ſua ſunt, ſed tantum, quæ Ieſu Chriſti.

Vt autem hæc omnia accuratius fiant, qui promouendi erunt, maxime ad ſacros ordines, multo ante ordinationis tempus ſuũ deſiderium Epiſcopo ſignificabunt, ut is de eorum ſtatu, & conditione commode inquirere, & cognoſcere poſſit: ac demum feria quinta, diem ordinationis proxime præcedente, ſe præſentent, ac dent nomina; eodemq; & ſequentibus diebus hora ſtatuta diligenter examinentur. Afferant autem omnes de iis, quæ dicta ſunt, certa, ac fide digna teſtimonia nõ modo ſuorum parochorum, ſed etiam præceptorum, aliorumque proborum hominum, qui ipſos bene nouerint. Et, ut ab omni peccatorum labe purgati, & ea qua conuenit deuotione ad ſacros ordines ſuſcipiendos accedant; peccata ſua idoneo ſacerdoti ante confiteantur, qui, eorum uitæ conditionem ſedulo ſcrutatus, intelligat, an forte aliqua irregularitate, aut alio quopiã impedimento teneantur, ut expediat eos ab ordinibus uel omnino abſtinere, uel quoad huiuſmodi impedimentum tollatur, ſumantque etiam die ordinationis

ſanctiſſimum

ſanctiſſimum euchariſtiæ ſacramentum.

Licet autem in minoribus ordinibus tam exacta cura non requiratur, nihilo minus & in his pro gradu, & ratione ordinis ſuſcipiendi eorum omnium, quæ ſuperius dicta ſunt, habenda eſt.

DECRETVM VII.

De eccleſiaſticorum beneficiorum prouiſione.

CVM eccleſiaſtica beneficia dignis tantum, & idoneis perſonis conferenda ſint, quæ & uelint, & poſſint officium, propter quod beneficiũ datur, exequi: id quod docet exemplum Apoſtolorum, qui cum Diaconos ſeptem electuri eſſent, conuocata diſcipulorum multitudine dixerunt, Conſiderate fratres ex uobis uiros boni teſtimonii ſeptem, plenos Spiritu ſancto, & ſapientia, quos conſtituamus ſuper hoc opus: iccirco omnes Epiſcopos, ad quos id ſpectat, admonitos etiam atque etiã uolumus, ut, omni humano affectu, rationeq; poſthabita, eis, quos maxime idoneos, atque optimos inuenire potuerunt, eccleſiaſtica munera, ea in primis, quæ aliorum curam habent annexam, conferant, atque cõmittant, quærentes non quæ ſua ſunt, aut conſanguineorum, ceterorum ue ad ipſos ſecundum carnem quouis modo pertinentium, ſed quæ Ieſu Chriſti.

Cumq; illud Apoſtoli, Nemini cito manum impoſueris, non tam eccleſiaſticorum ordinum collationem, quàm miniſtrorum inſtitutionem reſpiciat: Epiſcopi nemini eccleſiaſtica beneficia, maxime curam animarum

rum habentia, niſi prius diligenti inquiſitione & examinatione habita, committant. in qua eadem, & multo quidem magis ſpectari debent, quæ in ordinibus cōferendis ſpectanda eſſe diximus, ſana doctrina, ætas matura, item morum grauitas, & litterarum ſcientia: præterea, an, qui præficiendus eſt, in iis ſaltem ordinibus, qui beneficii ſibi committendi muneri cōueniunt, iuxta canonicas ſanctiones, uel Eccleſiarum ſtatuta, ſeu beneficiorum fundationem ſit conſtitutus, & an ambitione, auaritia ue, aut alio humano affectu ad diuina miniſteria ſuſcipienda accedat. Habeat autē unuſquiſque bonum teſtimonium hominum fide dignorum, cum quibus diutius uerſatus fuerit: & ab Epiſcopo officii & oneris ſibi impoſiti, diligenter admoneatur.

Cum uero ad beneficium, quod perſonalem reſidentiam poſtulet, aliquis aſſumendus eſt, perquirat Epiſcopus, an is talis ſit, qui & uelit, & poſſit in eo reſidere. nā ſi aliud beneficium incompatibile iam obtineat; ſiue quid aliud ſit, quod eius reſidentiam impediat: eū ne admittat. quòd ſi nihil tale obſtet; tamē, ante quàm eum beneficio præficiat, promiſſionem ab eo de perſonaliter reſidendo, etiam iureiurando recipiat, appoſita pœna amiſſionis beneficii, ſi ſecus fecerit, incurrenda: quam promiſſionem, & iuramentum in uicariorum prouiſionibus tantum recipi debere, iuxta prouinciales conſtitutiones declaramus.

Epiſcopis etiam curandū erit, ut a præfectis uniuerſitatum & collegiorum ſcripta habeant nomina eorum, qui moribus, & doctrina ad beneficia obtinenda idonei ſint; ut, ſi quod beneficium uacauerit, ſciant, quibus id ſtatim conferre poſſint. Eos etiam omnem diligentiam

gentiam adhibere oportebit perueſtigandis hominibus doctis, & piis, qui ſibi in eccleſiarum ſuarum regimine adiumento futuri ſint.

Quoniam autem ualde periculoſa eſt diutina eccleſiarum uacatio; omnes Epiſcopos in Domino hortamur, ac monemus, ut, beneficiis uacantibus, quorum collatio ad eos pertineat, etiam non expectato tempore a ſacris canonibus præfinito, quàm citiſſime poſſint, de idoneis rectoribus, & paſtoribus prouideant. durante uero earum uacatione, procurent, ut ita gubernentur, ne quid detrimenti ipſæ, & plebes, ſi quas habent ſibi commiſſas, patiantur.

Quæ uero de Epiſcopis ſupra diximus, eadem ad alios omnes, quicunque non ſolum conferendi libere, ſed eligendi, inſtituendi, ſeu quo modo libet de beneficiis eccleſiaſticis diſponendi facultatem habent, dicenda erunt, pœnis canonicis contra eos, qui indignos ad beneficia promouerint, innouatis.

DECRETVM VIII.

Ne conceſſiones iuris præſentandi, ſeu aduocationum fiant, ne ue in quempiam facultates diſponendi de beneficiis uacaturis contra ſacrorum canonum diſpoſitionem transferantur.

CVM in fraudem ſtatuti Lateranenſis Cōcilii de beneficiorum non uacantium diſpoſitionibus, ſeu promiſſionibus nemini faciendis, multi in alios ius præſentandi, ſeu de huiuſmodi beneficiis diſponendi poteſtatem transfe-

transferant; ut hic abuſus, qui hic frequens eſt, & ex quo multa mala oriri comperimus, tollatur, cum præſentis Synodi approbatione omnes iuris præſentandi, ſeu eligendi donationes, ſeu aduocationum conceſſiones ad beneficia uacatura, uel ea conferendi, ſeu quo modo libet de illis diſponendi facultates per quoſcunque quauis auctoritate uel dignitate fungentes, in poſterum contra ſacrorum canonum inſtituta fieri prohibemus: et, ſi quæ fient, eas irritas, & inanes eſſe decernimus. Et, ſi quis eccleſiaſtici ordinis iura & facultates eiuſmodi, ut præfertur, in alium transtulerit; tum iure de huiuſmodi beneficiis diſponendi pro ea & altera uice ſit eo ipſo priuatus; eorumq; diſpoſitio & ordinatio ad ſuperiorem, qui in hoc non deliquerit, deuoluatur. Quicunque uero ad aliquod beneficium uigore prædictarum conceſſionum, ſeu facultatum ſe per quemcunque præſentari, uel alio modo ſibi prouideri permiſerit, ſeu conſenſerit, uel quo modo libet id obtinuerit; non ſolum eo ſic obtento ſit ipſo iure priuatus, ſed ad omnia beneficia eccleſiaſtica obtinenda per quinquennium inhabilis fiat. Præterea, omnibus locorum Ordinariis inhibemus, ne quem uigore huiuſmodi conceſſionum ſibi præſentatum, uel electum, in dictis beneficiis inſtituant, ſeu confirment, ſed eum, tanquam ambitioſum, & ſacrarum legum contemptorem, repellant: uolentes omnino, ut prædictum Lateranenſis Concilii ſtatutum ab omnibus obſeruetur; nec ei, ſub pœnis, tam quoad actus nullitatem, quàm quoad perſonas contra id delinquentes, ſuperius annotatis, directe, uel indirecte ullo modo, uel prætextu contraueniatur.

Decretum

DECRETVM IX.

De ſimonia.

CVM deteſtabile ſimoniacæ prauitatis ſcelus, quod ex auaritia, quæ eſt idolorum ſeruitus, & omnium malorum radix, oritur, tam diuinæ ſcripturæ, quàm ſacrorum canonum auctoritas uehementer execretur, ac damnet: ut peſtiferum hoc uitium, quod proximis temporibus maxime hic uiguit, tollatur, præſenti hoc decreto omnem pecuniæ dationem, fructuum etiam minimæ partis donationem, prædiorũ ad firmã ſeu affictũ conceſſionẽ, omnem denique pactionẽ, promiſſionẽ, & conuentionem, in cuiuſlibet beneficii eccleſiaſtici adeptione, uel circa eam quouis modo interpoſitam, reiicimus, atque damnamus: cum eccleſiaſtica beneficia gratis, libere, & ſine ulla conditione uel ſorde dari, & recipi debeant. Præſentationes uero, electiones, poſtulationes, inſtitutiones, cõfirmationes, collationes, & cuiuſlibet generis beneficiorum eccleſiaſticorum diſpoſitiones, in quibus prædicta, uel unum aliquod ex prædictis directe, ſeu indirecte, non ſolum per eos, ad quos de ipſis beneficiis diſponere pertineat, ſed etiam per eorum familiares, & quoſuis alios interceſſores, & mediatores interpoſita fuerint, nullam prorſus uim habere decernimus; ita ut non modo in eiuſmodi adeptionibus nullum ius quiſquam acquirat, uerum etiã, ſi quos inde fructus perceperit, eos omnes reſtituere teneatur; ſitq; eo facto ad omnia eccleſiaſtica beneficia in perpetuum inhabilis.

Perſonæ autem eccleſiaſticæ, quæ aliquo modo ex prædictis in diſponendo de beneficiis eccleſiaſticis deli-

querint, quacunque dignitate fungantur, ſint eo ipſo infames, & omni iuriſpatronatus, ſeu qualibet alia de beneficiis huiuſmodi diſponendi facultate priuati, atque hæc ipſa immediate ad ſuperiorē, qui in prædictis non peccauerit, libere deuoluantur. Laici uero patroni, qui propter aliquod commodum, ſeu emolumentū ex his, quæ infraſcripta iuramenti forma exprimuntur, quen-quam præſentauerint, in ſententiā excōmunicationis, & in alias eccleſiaſticas pœnas incurrant. Qui autem in his quocunque modo interceſſores, ſeu mediatores fuerint, ii ſint eo ipſo ad omnes actus canonicos inhabiles: &, ſi quid acceperint, ad reſtitutionem eius alicui loco pio applicandi per ſententias eccleſiaſticas, & alia iuris remedia compellantur.

Præterea, omnibus locorum Ordinariis mandamus, ut etiam iuxta prouincialis Concilii ſtatutum ab eo, qui præſentatus fuerit, iuramentum ſecundum formam infraſcriptam recipiant. Itemq; fe. re. Pauli Papæ II. conſtitutionem, quæ incipit, Cum deteſtabile, & quaſcunque alias tam generales, quàm huius regni ſpeciales eccleſiaſticas leges contra ſimoniacos, non ſolum quoad beneficiorum prouiſiones, ut præfertur, ſed etiā, quoad ordinum, & aliorum ſacramentorum adminiſtrationem pure & ſine aliqua labe faciendam latas, innouamus; atque, ut hæ inuiolabiliter obſeruentur, præcipimus. iuramenti autem per præſentatum præſtandi forma talis eſt: Ego N. præſentatus ad beneficium de N. iuro ad hæc ſacroſancta Dei Euangelia, per me corporaliter tacta, quòd propter prædictum beneficium obtinendum, aut præſentationem ad idem habendum, aut acquirendum, neque ego, neque alia perſona uice

&

& nomine meo, nec de conſenſu, aut ſcientia mea, patrono, ſeu alii cuicunque aliquid præmiſſorum nomine, aut intuitu promiſimus, aut dedimus, nec quidquam eius rei gratia permutauimus, compenſauimus, aut prius datum confirmauimus, apud ue quenquam depoſuimus; ſeu quidquam mutuauimus, ſeu elocauimus, prius ue mutuatū, commodatum, depoſitum, aut elocatum, aut quocunque modo debitum remiſimus, ſeu relaxauimus, nec de ſanctuario, gleba, domibus, terris, prædiis, tenimentis, reditibus prædictæ Eccleſiæ, fructibus ue, decimis, aut oblationibus eiuſdem præteritis, præſentibus, aut futuris, donationem, remiſſionem, locationem ue promiſimus, fecimus, aut iniuimus, ſeu aliquis noſtrum de mandato, ſcientia, aut conſenſu meo promiſit, fecit, aut iniuit. ita me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

DECRETVM X.

De rebus Eccleſiæ non alienandis, & bonorum inuentario conficiendo, & officiis eccleſiaſticis non locandis.

ECCLESIARVM indemnitatibus in poſterum omnino proſpicere cupientes, hac eadē Synodo approbāte ſtatuimus, conſtitutionem fe. re. Pauli Papæ II. de rebus Eccleſiæ non alienandis, quæ incipit, Ambitioſe, ſub pœnis in ea contentis obſeruari debere, quibuſcunque aliis tam generalibus, quàm huius regni particularibus eccleſiaſticis prouiſionibus ſuper eadem re in ſuo nihilo minus robore permanſuris.

Itemq; Archiepiſcopis, Epiſcopis, & omnibus pio-

rum locorũ gubernatoribus, ſeu adminiſtratoribus, & aliis quibuſcunque perſonis eccleſiaſtiacis, eccleſiaſtica beneficia, quocunque nomine nũcupentur, obtinentibus, mandamus, ut infra ſex menſium ſpatium, a præſentium publicatione computandorum, inuentarium omnium bonorum mobilium,& immobilium, iurium, actionum, ac nominum, ſeu debitorum ad Eccleſias, uel pia loca, quæ obtinent, aut regunt, quouis modo pertinentium, cum eorum qualitatibus & confinibus coram pluribus honeſtis & fide dignis teſtibus in forma probante conficiant: quod quidem inuentarium tertio quoque anno, & quoties in eadem Eccleſia, ſeu pio loco alius quis ſuccedit, renouetur. huius autem inuentarii duo fiant publica inſtrumenta: quorum unum in propria Eccleſia, ſeu pio loco, alterum, ſi ſit Eccleſia metropolitana, apud Capitulum; ſi cathedralis, apud Metropolitanum; ſi uero aliarum inferiorum Eccleſiarum, uel beneficiorum, uel piorum locorum, apud Epiſcopum perpetuo cuſtodiatur. Metropolitani uero, & alii locorum Ordinarii in prouinciarũ, & diœceſium ſuarum uiſitationibus, ſiue qui alii eorum uice uiſitabunt, dicta inuentaria apud ſe habeant, & diligenter inquirant, an eorum, quæ in inuentario deſcripta ſunt, aliquid deſit. quòd ſi quid deeſſe compererint, id recuperare, ſeu ad ius priſtinum Eccleſiarum reuocare ſtudeant, culpam, ſeu negligentiam cuiuſlibet hac in re iuxta canonicas ſanctiones ſeuere puniendo: exceptis tamen ſemper iis, quæ circa bona eccleſiaſtica, ante ab Eccleſiis ablata, iã auctoritate Apoſtolica ſtatuta ſunt, quibus per hoc nullo modo derogari uolumus.

Præterea, conſtitutiones bo. me. Othonis, & Othoboni

Digitized by Google

boni in hoc regno Sedis Apoſtolicæ Legatorum editas, ut dignitates, uel officia, Decanatus, uel Archidiaconatus, ſiue prouentus ex iuriſdictionis ſpiritualis exercitio prouenientes, nullo modo locentur, ſeu dentur ad firmam, innouamus; utque ab omnibus ſub pœnis in eis contentis obſeruentur, præcipimus. Addimus etiam, ut reliqua beneficia ultra anni ſpatium ſine ulla innouationis ſpe ad locationem, ſeu firmam concedere nemini liceat, præter Ordinarii conſenſum: quem is non ante præſtabit, quàm, quibus perſonis, & ob quam cauſam huiuſmodi conceſſiones fiant, diligenter cognouerit.

DECRETVM XI.

Vt in cathedralibus certus initiatorum numerus educetur, ex quo, tanquam ex ſeminario, eligi poſſint, qui digne Eccleſiis præficiantur.

CVM magna ſit hoc tempore eccleſiaſticarum perſonarum penuria, præſertim idonearum, quæ Eccleſiis, ſeu eccleſiaſticis muneribus uel præficiantur, uel inſeruiāt; atque huic incommodo nulla ratione magis occurri poſſit, quàm ſi ſoboles quædam, & tanquam ſeminarium miniſtrorum ſaltem in cathedralibus Eccleſiis inſtituatur, & conſeruetur: hac eadem Synodo approbante ſtatuimus, & decernimus, ut ſingulæ metropolitanæ, & cathedrales huius regni Eccleſiæ, pro cuiuſque cenſu, & facultatibus, proq; diœceſis amplitudine, certum numerum puerorum alere teneantur.

In

Digitized by Google

In hunc uero qui cooptandi erunt, annos ſint minimum undecim, uel duodecim nati; qui & legere ſciant, & ſcribere; & quorum indoles, ac uoluntas certiorem ſpem afferat, eos ſacerdotes futuros, & eccleſiaſticis muneribus perpetuo inſeruituros.

Pauperum autem filios præcipue eligi uolumus, neque tamen ditiorum excludimus, modo ſtudium præſeferant Deo & Eccleſiæ inſeruiendi. Hi primum grammaticam diſcant: poſt, in ipſam metropolitanam, ſiue cathedralem Eccleſiam adſciti, ſub cancellario Eccleſiæ, aut alio docto, & graui uiro, qui ad hoc munus delectus ſit, in eccleſiaſtica doctrina, & diſciplina erudiantur. Horum claſſes inſtituentur duæ, altera prouectiorum ætate, & litteris, quos Acolytos eſſe uolumus, quibus, præter uictum, & togam, quã liberalem uocant, mercedis etiam aliquid in ſingulos annos attribuetur: altera iuniorum, quibus toga, & menſa tantum dabitur. Vniuerſi autem tam prioris claſſis, quàm poſterioris, tonſura, & habitu clericali, eademque uiuendi ratione utentur, & diuinis in Eccleſia officiis oportune inſeruient. Porro ex Acolytorum claſſe quicunque ad ætatem legitimã peruenerint, & in moribus, atque in litteris profecerint, ſacris ordinibus initiabuntur, & ipſi cathedrali, ſeu metropolitanæ Eccleſiæ, in quocunque miniſterio Epiſcopo, & Capitulo cõmodum uidebitur, operam ſuam nauabunt: atque his ut pro cuiusque merito beneficium aliquod eccleſiaſticum deferatur, ipſe Epiſcopus, & Capitulum curabit. In eorum autem locum, qui ex Acolytorum claſſe ad ordines ſacros, & maiora Eccleſiæ munera adſciſcentur, ſubſtituendi erunt, qui ex claſſe inferiori moribus, ætate, ac

litteris

Digitized by Google

litteris proxime accedant. Ad ſcholam grammaticæ, & alia commoda, diſcendi cauſa, admittantur alii etiam ciuitatis & diœceſis pueri: qui tamen ſint honeſte educati, & bonis moribus præditi: quibus eodem ueſtitu, quo ceteris, qui ab Eccleſia alentur, utendum erit, atque eodem modo uiuendum. Ex his autem, qui maxime idoneus erit, & Eccleſiæ inſeruiendi uoluntatẽ præſeferet, in eius locum ſufficietur, qui ex clericorum numero deſiderabitur. Et quia, ad hanc puerorum ſobolem alendam, neceſſe eſt, ut, quoad certa dos ex reditibus beneficiorum, quæ deinceps uacauerint, huic tam pio operi in perpetuum aſſignandorum, ſeu quo alio modo erit conſtituta, quod breui factum iri ſperamus, cenſus aliquis annuus ad tempus prouideatur, qui tam puerorum uictui, quàm præceptorum ſtipendiis ſufficere poſſit; ſtatuimus, ut Archiepiſcopi, & Epiſcopi omnes fructuum annuorũ, quos ex prouentibus Epiſcopatuum ſuorum percipiunt, deductis decimis, ſubſidiis, & feudis, quadrageſimam partem cum ad ipſos pueros alendos, tum etiam ad mercedem ſoluendam magiſtris, qui eos in grammatica, & eccleſiaſtica doctrina & diſciplina erudient, in ſingulos annos pendant. quod item ab omnibus, qui præbendas, uel beneficia quæcunque eccleſiaſtica aut iam obtinent, aut poſthac obtinebunt, fieri uolumus, ac iubemus, ut ſcilicet ex fructibus beneficiorũ ſuorum, quæ uel ſingula, uel plura ſimul, decimis, ſubſidiis, & feudis, ut præfertur, deductis, ad annuum cenſum uiginti librarum aſcendant, partem quadrageſimã ad hos ipſos uſus in ea diœceſi, in qua beneficia obtinent, quotannis perſoluant. id quod eos, licet aliis multis oneribus grauatos, pro ſua,

tamen

Digitized by Google

tamen erga Deum pietate, & in eius Eccleſiam, quæ nunc miniſtrorum idoneorum penuria magnopere deformatur, officio, & ſtudio haud grauatim facturos eſſe confidimus. Præterea ſtatuimus, ut Epiſcopus ſimul cum Decano, & Capitulo cathedralis Eccleſiæ huius puerorum ſcholæ curam gerant; certisque hominibus negotium dent, ut hunc cenſum ab omnibus iis, qui ſoluere tenebuntur, in terminis, & locis, ac ſub cenſuris, & pœnis, eorundem Epiſcopi, & Capituli arbitrio ſtatuendis, exigant. Reliqua uero, quæ ad hanc ſcholam bene ac feliciter adminiſtrandã, tuendamq; erunt ſtatuenda, quæ multa adhuc reſtant, in proxima conuocatione, Deo fauente, prouidebuntur.

Cum autem ad ſanam doctrinam, & bonos mores conſeruandos maxime conducat, ut erudiendæ iuuentuti magiſtri rectitudine fidei, honeſtate uitæ, & eruditione cõmendabiles præficiantur: iccirco ſtatuimus, ut ne quis ulli ſcholæ in quocunque loco magiſter præficiatur, aut quo modo libet munus docendi ſuſcipiat, niſi prius a loci Ordinario diligenter examinatus, ac probatus fuerit, deq; iis libris admonitus, qui in ſcholis tam ad eruditionem, quàm ad excolendos iuuentutis mores legendi ſunt. Qui uero huic decreto non paruerit, ſententiam excommunicationis incurrat, & munere docendi ad triennium prohibeatur. Eorum autẽ, qui iam ſcholis præfecti ſunt, fides, mores, & doctrina ſedulo examinentur: &, ſi tales reperti fuerint, quales in præſenti conſtitutione requirimus, confirmentur, & de omnibus ſupradictis admoneantur: ſin aliter, eos amoueri, & in eorum locum alios idoneos ſuffici mandamus.

Decretum

DECRETVM XII.

De uiſitatione Eccleſiarum.

CVM Eccleſiarum uiſitatio ad uitia,& abuſus tollendos, ac rurſus ad bonos mores inducendos, ac legum eccleſiaſticarum uim & uſum retinendum non ſolum utilis, uerum etiam neceſſaria ſit; cum præſentis Synodi approbatione ſtatuimus, ut Epiſcopi, & alii locorum Ordinarii diœceſes, & loca ſibi commiſſa,iuxta antiquam huius regni conſuetudinem, ſingulis trienniis per ſe ipſos, ſi legitime impediti non fuerint, ſin minus, per idoneos ſubſtitutos cum omni pietatis & caritatis zelo uiſitare non omittant.

In primis autem monemus omnes uiſitatores, ut in uiſitationibus ipſis ſecum eos tantum ducant, quorum opera neceſſario indigeant, & illos quidem tales, qui ceteris honeſtatis & probitatis exemplo eſſe poſſint; utq; ad uictum mediocri ſumptu ſint contenti; atque uiſitationem, quàm celerrime fieri poſſit, expediant; nec fruſtra alienis expenſis tempus conterant.

Hoc autē ordine uiſitatio inſtituenda erit, ut primum ciuitas, deinde diœceſis, niſi forte aliter aliqua exigat neceſſitas, uiſitetur. In ciuitate uero a cathedrali Eccleſia inchoandum: deinde ad ſingulas collegiatas, poſtremo ad parochiales tranſeundum eſt: ubi non ſolum parochi, ſed ceteri etiam, ſi qui in parochiis commorantur, ſacerdotes, & clerici euocentur. Viſitandæ etiam ſunt ſcholæ, & bibliothecæ, ac demum hoſpitalia diligenter perluſtranda.

In uiſitatione Epiſcopi uerbum Dei proponent: ſa-

cramentum chriſmatis, ſeu confirmationem conferent. Item, uel ipſi per ſe, uel alios, per eos ad eam rem delectos, in caſibus ſibi reſeruatis, pænitentia ſalutari impoſita, beneficium abſolutionis iis, qui eo indiguerint, & illud humiliter petierint, impendent; adque omnes paterno caritatis affectu inuitabunt, atque hortabuntur.

In locis uiſitandis deligantur in primis uiri probi, bonæ exiſtimationis, & graues, quattuor, aut quinque, plures ue pro cleri & plebis multitudine, qui uitam, ac mores tam laicorũ, quàm clericorum probe nouerint: iiq; etiam iureiurando aſtringantur, ut libere, omniq; humano affectu remoto, ea indicent; &, niſi probent ea, quæ deferant, reiiciantur.

In ſingularum autem parochialium eccleſiarum uiſitatione infraſcripta omnia ſedulo inueſtiganda ſunt, atque inſpicienda: an ſacramenta munde, ac tuto cuſtodiantur, ſuoque tempore renouentur; an rite, recteq; adminiſtrentur: an ſanctiſſimum Chriſti corpus ad ægrotos honorifice, ac deuote cum luminibus, tintinnabulo, & ceteris, quæ mos eſt adhiberi, deferatur: an matrimonia licite, & in eccleſia reuerenter, proclamationibus præcedentibus, & tempore non interdicto contrahantur: an ipſi parochi habeant libros, in quibus nomina eorum, qui baptizantur, cum compatribus, itemq; defunctorum, & matrimonia contrahentium deſcribantur. Eccleſiæ autẽ, & altaria, ſi non ſint conſecrata, conſecrentur; ſi polluta, reconcilientur. omnia in eccleſia munda, ac decentia, & tuta ſint. Cœmeterium claudatur, ne beſtiæ ingredi poſſint, ne ue quo alio modo fœdetur. Si eccleſia, chorus, campanile,

nile, ſacriſtia, uel domus reparatione indigeat; iis mãdetur, ad quos ea res pertinet, ut, quæ reparanda ſint, pro facultatibus eccleſiæ, ſeu parochiæ reparent, atque reſarciant. Præterea, inſpiciendum eſt, an omnia ſuppetant, quæ ad altaris miniſterium, & ad officia diuina ſunt neceſſaria, calices, patenæ, corporalia, ueſtes, libri, & reliqua: an Miſſæ, & alia diuina officia non ſolum rite, & recte, ſed etiam pie, ac deuote celebrentur: an ſit unus ſaltem clericus, qui Miſſæ cum mundo ac decenti ſuperpellicio inſeruiat: an libri, & ſcripturæ antiquæ, aliaque inſtrumenta, & priuilegia eccleſiæ diligenter aſſeruentur.

His omnibus accurate inſpectis, quæ ad eccleſiam pertinent, proximum erit, ut de miniſtris eccleſiæ, & aliorum clericorum quæratur: Ac primum, an rite, & recte ſint ordinati: an in ordinibus muneri ſuo conuenientibus conſtituti. Tum de eccleſiarum, ſeu beneficiorum titulis cognoſcendum: an aliqui ſe intruſerint: an incõpatibilia ſine ſufficienti diſpenſatione teneant: an reſideant, & officio ſibi commiſſo, tam quoad ſacramenta adminiſtranda, quàm quoad Miſſas, & alia diuina officia celebranda, & anniuerſariis perſoluendis; aliiſque oneribus ſibi impoſitis ſatisfaciant: an eccleſias proprias, ut alienis inſeruiant, maxime feſtis diebus derelinquant: an populum ſalutari diuini uerbi cibo diligenter paſcant, & pueros prima fidei rudimenta doceant: an libros ad hæc, & alia, quæ ad officium curati ſpectant, neceſſarios habeant. De eorum uita, moribus, habitu, conuerſatione, familia inquirendum: an opera uilia, & ipſis non permiſſa exerceant: an in tabernis, aliis ue locis non conuenientibus uerſentur: an

bona Eccleſiæ, & iura tueantur: an egentibus ſubueniant: an ſint pacifici, & ad tollendas inimicitias, atque odia diligentes.

Poſtremo ad diſciplinam populi erit ueniendum, aduertendumq́; an in populo hæretici ſint, an inconfeſſi, an uſurarii, an concubinarii, alii ue, qui in peccatis uiuant, & inſordeſcant: an inter aliquos odia, & inimicitiæ intercedant: an ſint, qui quadrageſimam, alia ue ieiunia, feſta, & reliquos laudabiles Eccleſiæ ritus non obſeruent. Atque in licentiis Apoſtolica, alia ue legitima auctoritate conceſſis comedendi carnes, oua, & lacticinia tempore prohibito, ſiue quid aliquid agendi præter conſtitutiones & morem Eccleſiæ, inſpiciendum erit, an cauſæ expreſſæ, & alia narrata ſint uera, & an ipſius conceſſionis forma ſeruata. Præterea, quærendũ, an legata pia ſint, quæ executioni non mandentur: an populus deuote in Eccleſia uerſetur, & integram Miſſam attente reuerenterq́; audiat: an inter diuina officia fiant deambulationes: an patres familias liberos, & domum honeſte, & pie inſtituant, & gubernent.

Si ſint hoſpitalia, quo modo regantur: an eorum bona in pauperum uſus fideliter diſpenſentur: an ſancte, & pie in eis uiuatur.

Si ſcholæ, de magiſtris quærendum, quos libros interpretentur, an recte officio ſuo fungantur. Simulque prouidendum erit, ne quis, ut præſenti Synodo conſtitutũ eſt, ad docendum admittatur, niſi prius ab Epiſcopo probatus fuerit: &, ſi quis idoneus non ſit, amoueatur.

De bibliothecis inquirendum, an ſint in eis, uendantur ue libri hæretici, aut aliter de iure prohibiti.

Si

Digitized by Google

Si Eccleſiæ habeant Capitula,ſeu Collegia, animaduertatur, an, qui dignitates, & præbendas in eis obtinent, tam in diuinis horis debite & deuote celebrandis, quàm ceteris in rebus, quæ ipſis incumbunt, præſtandis, muneri ſuo ſatisfaciant.

His ita perſpectis, & cognitis, uiſitator, quæ recte ſe habebunt, laudabit; quæ ſecus, reprehendet; eaque uti corrigantur, atque emendentur, per cenſuras,& alia iuris remedia, ſi opus fuerit, curabit: monebit autem omnes, ut officiũ ſibi cõmiſſum diligenter exequantur.

Metropolitani in ſuarum uiſitatione prouinciarum ordinem a fe. re. Innocentio Papa IIII.in cõſtitutione, quæ incipit, Romana Eccleſia, ſeruabunt, & inter alia de his diligenter inquirent,an Epiſcopi reſideant in ſuis diœceſibus: an prædicent uerbum Dei: an ita uiuant, ut eos decet: quemadmodum ſe gerant in ordinibus,& beneficiis conferendis, deputandis confeſſoribus, exceſſibus eorum, qui ſuæ ſunt iuriſdictionis, puniendis, in uiſitatione diœceſum, ceteriſq; ad officium Epiſcopale, ac iuriſdictionem, & adminiſtrationem in ſpiritualibus & temporalibus quo modo libet ſpectantibus; denique, an generales canones, & eccleſiaſtica huius regni inſtituta obſeruent: et, ſi quæ corrigenda erunt, quæ corrigi tum poſſint, corrigent: ſin minus, ad Synodum prouincialem referent: uerum, ſi quid huiuſmodi erit, ad quod corrigendum, ac reformandũ maiori auctoritate opus eſſe uideatur, tum ad Sedem Apoſtolicam recurrent.

Archidiaconi partem diœceſis, curæ, ac fidei ſuæ creditam, in iis, quæ ad eos pertinent, ſecundum præſcriptam formam uiſitent: grauiora, &, quæ per eos emendari

Digitized by Google

emendari non poſſint, ad Epiſcopos referant. Operam autem dabunt, ut ea, quæ in uiſitatione per Epiſcopum ſtatuta, ac mandata ſint, perficiantur: ac de iis, quæ perfecta fuerint, aut non perfecta, ſimulq; de cauſis, quæ eorum executionem impediant, Epiſcopum ſtatim admonebunt. Atque, ut iidem Archidiaconi, qui Epiſcoporum oculi appellantur, quod officii ſui, & muneris eſt, tam in uiſitationibus, quàm ceteris in rebus diligenter præſtent; cõſtitutiones prouinciales, ac bo. me. Othonis, & Othoboni, Sedis Apoſtolicæ in hoc regno Legatorũ, hac de re pie, ac prouide editas, cũ præſentis Synodi approbatione innouamus, easq; omnino obſeruari præcipimus. Præterea cõſtitutioni præfati Othoboni, qua præter cetera cauetur, ne Archidiaconi ob crimẽ manifeſtum a ſubditis pecunias accipiãt, ſed illud digna animaduerſione puniãt; hoc amplius addimus, atque ſtatuimus, ut, ſi quis contra id facere audeat, pœna dupli eius, quod acceperit, per diœceſanum Epiſcopum multetur; eaque pecunia in utilitatẽ menſæ ſcholariũ, in eccleſia cathedrali erectæ, uel erigendæ, cõuertatur.

Vt autem eccleſiarum Prælati officium correctionis, & reformationis eorum, qui ſuæ iuriſdictioni ſubſunt, libere exercere poſſint, conſtitutionẽ fe. re. Innocentii Papæ III. in Concilio generali editã, qua ſtatuit, ut iidẽ Prælati ſuæ iuriſdictioni ſubditorũ exceſſus, appellatione remota, uel cõſuetudine nõ obſtante, corrigant, & reforment, innouamus, & ab omnibus hic obſeruari præcipimus. Datũ Lambethi, prope Londinum Vuintonienſis diœceſis, M. D. LVI. IIII. idus Febr. Finis.

Erratum pag. 6. b. 13. Terræ primatum, pro, tenere primatum.

Digitized by Google

Digitized by Google

VA1 152 93 64

Digitized by Google

Digitized by Google